

ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟΜΟΣ ΤΡΙΤΟΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ—ΙΟΥΝΙΟΣ

1928

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & Σ^Α, ΕΚΔΟΤΑΙ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ", — ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ, 50
ΑΘΗΝΑΙ

Ε.Υ.Δ. της Κ.τ.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

ἀνθρώπων, καὶ σὰν παιδάκι τὰ γκρεμίζει ὁ χρόνος μὲ τὸ πόδι, καὶ δταν αἰσθάνεται ὅτι ἡ μόνη πραγματικότης εἶναι ὁ πόνος; :

Πέρασαν τόσα χρόνια, πέρασε ὁ καιρὸς.

“ὦ! κ’ ἂν δὲν ἦταν ἡ βαθεῖα λύπη στὸ σῶμα, ὦ! κ’ ἂν δὲν ἦταν στὴν ψυχὴ ὁ πραγματικὸς πόνος μας, γιὰ νὰ λήθῃ ὅτι ὑπάρχομε ἀκόμα..

Ὁ Καρυωτάκης εἶναι ἕνας ἀπελπισμένος νηχλιστής. Ἐνας ἀπελπισμένος σὰν ὅλους ὄσους ἀντίκρισαν στὴν οὐσία τῆς τῆ ζωῆ, καὶ δὲ θύλουν (ἢ δὲν μποροῦν) νὰ ξεγελοῦν τὸν ἑαυτὸ τους.

Π.

Ι. Μ. Παναγιωτόπουλος: Αἱ πρακτικαὶ κατευθύνσεις τοῦ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ.

Ὁ κ. Παναγιωτόπουλος, ποιητὴς ἀβρὸς καὶ αἰσθητικὸς, τὴν κομψογραφία τοῦ ὁποῖου θὰ μπορούσαν πολλοὶ νέοι νὰ ζηλέψουν, κατάφερε νὰ γράψῃ μία μελέτη ὅπου δὲν θρῖσκει κανεὶς κανένα ἀπὸ τὰ γνωστά του χαρίσματα. Οὔτε τὴν κριτικὴ του ὀξύναια, οὔτε τὴν κομψογραφία του, οὔτε τὸν ἐλαφρῶς νηλετιάντικο ἐκεῖνο τόνο πού ἔδινε τόση χάρη σ’ ὄρισμένα μικρὰ κριτικά του δοκίμια, ὅπως σ’ ἐκεῖνα π. χ. πού ἔγραψε γιὰ τὸν Παρνί, γιὰ τὸν Βακχυλίδα ἢ γιὰ τὸν Rodenbach ἢ νέα τῶν μελέτη ἔχει ἕναν τόνο ξηρό, σχολαστικὸ, δασκαλικὸ πού δὲν τὸν δικαιολογεῖ κανεὶς καὶ δταν ἀκόμη σκεφθῇ ὅτι ἐγράφη γιὰ ὄρισμένο ἀναγνωστικὸ κοινόν. Τὶ διάβολο! ἂν ἀρχίσουμε γιὰ κάθε τι πού γράφουμε νὰ παίρνομε καὶ ἀνάλογο ἦχος, νὰ μεταχειρίζομαστε καὶ ἀνάλογη γλώσσα, τότε κινδυνεύομε νὰ χάσομε πολὺ γλήγορα κάθε λογοτεχνικὴ μας ὄντοτητα.

Ὁ κ. Παναγιωτόπουλος ἐξετάζοντας τὸν ἀρχαῖο ἐλληνικὸ πολιτισμὸ (δηλαδὴ τὸν κλασσικὸ ἀθηναϊκὸ μόνον, τοῦ 5ου αἰῶνος) θρῖσκει ὅτι παρ’ ὅλον τὸν ἰδεαλισμὸ του ἦταν ἕνας πολιτισμὸς κατ’ ἐξοχὴν πρακτικὸς, προσαρμοσμένος στὴν πραγματικότητα, ὅπου ἡ πράξις ἐπήγαξε ἀπὸ τὴν σκέψη καὶ ἦταν στενὰ μαζί τῆς συνφασμένη. Στὴν λογοτεχνία, στὴν τέχνη, στὴν φιλοσοφία, στὴν ἀρχαία ἐλληνικὴ ζωὴ, παντοῦ ἐν γένει ὅπου μπορούμε νὰ ἰδοῦμε καθαρὰ τίς ἐκδηλώσεις τοῦ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ, ὁ κ. Παναγιωτόπουλος διακρίνει τὸ πρακτικὸ αὐτὸ πνεῦμα. Ἄλλ’ ὄχι φυσικὰ μὲ τὴν σημερινὴ του στενὴ καὶ χυδαία ὕλιστικὴ ἔννοια. Κατὰ τὸν κ. Π. πρακτικὸ πνεῦμα δὲν εἶναι ἡ ὑποδούλωσις στὴν ὕλη, ἡ ταπεινὴ χρεοσθηρία, ἡ μεταβολὴ τοῦ ἀνθρώπου σὲ μιά ἀψυχη μηχανὴ χωρὶς κανένα ἰδανικόν, χωρὶς κανένα φτερούγισμα, ἀλλ’ ἡ ὀρθὴ ἀντίληψη τῆς πραγματικότητος, ἡ συνοχὴ τῶν πράξεών μας μὲ τὴν ἐσωτερικὴ μας ζωὴ, ἡ ρύθμιση τῆς ἐσωτερικῆς μας ζωῆς σύμφωνα πρὸς τὰ ὑψηλότερα ἐκεῖνα ἰδεώδη πού πρέπει νὰ διέτουν τὸν ἄνθρωπον, τέλος, ἡ ἱκανότης τῆς μεταφορᾶς κάθε στιγμῆ τοῦ λόγου στὸ πεδῖον τῆς δράσεως.

Καὶ ἔτσι ἀκόμη καθὼς τίς ἀναπτύσσει (πολὺ

ρηχὰ καὶ ἐπατόλαια) δὲν μοῦ φαίνεται νὰ σφάλῃ στὶς γενικὲς του ἀπόψεις, ἐπὶ τοῦ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ ὁ κ. Παναγιωτόπουλος. Ἀσφαλῶς τὸν πολιτισμὸ αὐτὸν τὸν διέκρινε πνεῦμα πρακτικὸ πού διέφερε ὁμως πολὺ ἀπ’ ὅτι μὲ τὸν ὄρο πρακτικὸ πνεῦμα σήμερα ἐννοοῦμε. Κύριο μέλημα τῶν Ἑλλήνων ἐστάθηκε πάντα νὰ ὑψώσουν ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερο τὸν τόνο τῆς ζωῆς, νὰ πλαστουργήσουν τὸν τελειότερο ἄνθρωπο. Τὴν φροντίδα αὐτὴ τὴν συναντοῦμε καὶ στὶς ἀνιδιοτελεστρες ἀκόμη πνευματικὲς ἐκδηλώσεις, ὅπως στὴν ποίηση καὶ στὴ φιλοσοφία. Ἦταν τόση βαθεῖα ριζωμένη στὴν ψυχὴ τοῦ Ἑλλήνου, ὅστε νομίζει κανεὶς ὅτι μεταξὺ τῶν συγγραφέων, τῶν φιλοσόφων, τῶν ποιητῶν, σ’ ὅλες τίς ἐποχάς, καὶ παρὰ τίς τεράστιες κάποτε διαφορὰς πού τοὺς ἐχώριζαν, ὑπῆρχε σὰν κάποια λὲς μυστικὴ συμφωνία πού τοὺς ἔκαμνε νὰ τείνουν ὅλοι, ἀπ’ τοὺς πρὸ διαφορετικοὺς δρόμους καὶ μὲ τὰ πρὸ διαφορετικὰ μέσα, πρὸς τὸν ἴδιον σκοπόν. Καὶ αὐτὸ εἶναι ἕνα σπουδαιότατο γνώρισμα τοῦ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ πού μοῦ φαίνεται ὅτι δὲν τὸ τόνησε ἀρκετὰ ὁ κ. Παναγιωτόπουλος.

Π.

Μαίρης Ντυγγλώ: Ροβέρτος καὶ Ἐλισάβετ Μπράουνινγκ (μετὰφρ. Μυριέλλας).

Εἶναι τὸ δεύτερο βιβλίον γιὰ τὸ ζεῦγος τῶν μεγάλων ἀγγλων ποιητῶν Ροβέρτου καὶ Ἐλισάβετ Μπράουνινγκ πού μεταφράζεται στὴ γλώσσα μας, ὕστερα ἀπὸ τὸ θαυμάσιο τῆς Ἑλλεν Καίη, πού ἐξέδωκε ἐδῶ καὶ δύο χρόνια ὁ κ. Ἐλευθερουδάκης καὶ πού ἔκανε τόση ἐντύπωση. Διαβάζοντας τὸ βιβλίον τῆς Κας Ντυγγλώ, μακρὰίως τὸ συγκρίνεις μὲ τῆς Καίη, ἀφοῦ γύρω ἀπ’ τὸ ἴδιο ἀκριβῶς θέμα περιστρέφονται καὶ μὲ τὸν ἴδιον μπορεῖ νὰ πῆ κανεὶς τρόπο, τῆς λυρικῆς, ἐλαφρὰ καρλαϊκῆς διογραφίας, εἶναι γραμμένον τὸ συγκρίνεις καὶ ὁμως δὲν τὸ θρῖσκεις καθόλου κατώτερο ἀπ’ τῆς Καίη. Γιατὶ καὶ τίς γαλλίδας τὸ διδύμαρον εἶναι γραμμένον μὲ τὸν θεσμὸ ἐκεῖνο τόνο πού πάντα γοητεύει καὶ πού πολὺ δύσκολα ξεγελεῖ. Αἰσθάνεται κανεὶς ὅτι ἡ κ. Ντυγγλώ ἔζησε καιρὸ καὶ μὲ ὅλη τὴ ζέση τῆς λεπτῆς γυναικείας τῆς ψυχῆς στὴν ἀτμόσφαιρα τῶν δύο ἀγγλων ποιητῶν, μιά ἀτμόσφαιρα γεμάτη ἀπὸ ἀγάπη, τρυφερότητα, θυσία.

Πόσο ὁμορφα ἐξιστορεῖ μικρὰ καὶ μεγάλα γεγονότα τῆς ζωῆς τοῦ μοναδικοῦ αὐτοῦ ποιητικοῦ ζευγαριοῦ, σκηνὲς καὶ ἐπεισόδια, καὶ πόσο βαθεῖα προχωρεῖ κάθε φορὰ πού ἀναλύει τίς ἰδέες, τὰ αἰσθήματά των, τὰ ἔργα των! Μᾶς κάνει ἀληθινὰ νὰ ζηλεύομε τὸν ἄντρα καὶ τὴν γυναῖκα αὐτὴν πού μολονότι, καθὼς λέγει, ἐδὲν ἦτανε μήτε νέοι, μήτε πλούσιοι, μήτε γέροι, μήτε λεύτεροι ἀπὸ ἔγνοιες, ἀγαπηθήκανε καὶ ζήσανε μαζί σὲ μιά μοναδικήν, ὑπέροχην εὐτυχίαν.

Ποιὸς θὰ τὸ πιστέψῃ; Μιά γυναῖκα τόση ἀρ-